

HEMOSTAASITUTKIMUSTEN NÄYTTEENOTTO-OHJEET

Johdanto

Laadukas hyytymistekijänäyte edellyttää huolellista preanalytiikkaa. Hyvillä työtavoilla pyritään estämään kudostromboplastiinin joutuminen näytteeseen, hyytymismekanismiin muu aktivoituminen ja solukontaminaatio. Kudostromboplastiinin joutuminen hyytymistekijänäytteeseen estetään, kun näytteenotto tapahtuu nopeasti ensimmäisellä pistolla ja kun ensimmäistä näyteputkea ei käytetä hyytymistutkimuksiin. Sitraattipitoisuuden tulee olla 3,2 % sekä veren ja antikoagulantin suhde oikea (9 + 1). Putkia sekoitetaan rauhallisesti, ei ravistamalla. Mikäli plasma erotellaan ennen lähettämistä hemostaasi- ja trombosyyttilaboratorioon, näytteenkäsittelyssä käytetään muovisia välineitä (polypropeeni). Plasman solukontaminaatio tulee estää ja plasman on oltava trombosyyttivapaata ($< 15 \times 10^9$ tromb/l). Hyytymistekijänäyte on pakastettava mahdollisimman nopeasti erottelun jälkeen.

Näytteenotto

Asiakas voi käyttää omia putkia tai tilata putket hemostaasilaboratoriosta, p. 044 472 8393 (saatavilla vain aikuisten putkisettejä). Tarvittava putkimäärä:

- Aikuiset: 3 ml ja 2x10 ml sitraattiputki (3,2 %)
- Lapset: 2 ml ja 2x3,5 ml sitraattiputki (3,2 %)
- Vastasyntyneet: 1 ml ja 2 ml sitraattiputki (3,2 %).

Näytteenotossa käytetään suurta neulaa, esim. 20 G ja mahdollisimman lyhytaikaista staasia. Ensin otetaan näyte pieneen sitraattiputkeen ja sen jälkeen isoihin. Putki täytetään merkkiviivaan saakka ja sekoitetaan välittömästi rauhallisesti putkea kääntelemällä, ei ravistamalla. Jos näytteen tilavuudesta on pakko tinkiä, voi pienen sitraattiputken jättää vajaaksi. Tarvittaessa näyte voidaan ottaa avotekniikalla.

Jos näyte on pakko ottaa heparinisoidun kanyylin kautta, on sen läpi vedettävä vähintään 4–6 ml verta ennen hyytymistekijänäytteen ottamista.

Lähetäminen

Näyte voidaan lähettää joko erottelemattomana tai valmiiksi eroteltuna. Näytteitä säilytetään mahdollisimman lyhyen aikaa huoneenlämmössä, mieluiten alle tunti, ennen näytteen siirtämistä kuljetuspakkaukseen. Näytteitä ei saa säilyttää kylmässä (jääkaapissa tai jäävesihauteessa) eikä kuumassa (lämpökaappi tms.).

Ohjeet hemostaasinäytteen käsittelyyn ja lähettämiseen löytyvät www.fimlab.fi -> Terveystieteiden ammattilaiset -> Ammattilaiselle -> Ohjekirja → Pirkanmaa ja Kanta-Häme -> Yleisohjeet → Hemostaasinäytteiden pakastus- ja lähetysohje TAI Hemostaasinäytteiden lähetysohje, tuorenäytteet

DNA-tutkimukset

Mikäli tutkitaan vain DNA-tutkimuksia (B-FII-D, B-FV-D), näyte voidaan ottaa sitraatti- tai EDTA-putkeen (3,5-10 ml). Näyte voidaan toimittaa postitse huoneenlämmössä analysoitavaksi (ei saa jäätyä).

Lisätietoja:

Hemostaasi- ja trombosyyttilaboratorio p. 044 472 8393, avoinna ma-to 8 - 18, pe 8 - 16

Lähetysosoite:

Fimlab

Hemostaasi- ja trombosyyttilaboratorio

Kivihaantie 7

B1/Jakelu

00310 Helsinki